

תקנון לימודי תואר שני

דצמבר 2013

כסלו תשע"ד

1. **הקדמה**
תקנון זה מחייב את הרשויות האקדמיות, הסגל, והסטודנטים לתואר שני באוניברסיטת אריאל. ענייני הלימודים לתואר זה מתנהלים על ידי בית הספר ללימודים מתקדמים וועדות מחלקתיות ופקולטיות לתואר שני.
2. **התואר המוענק**
התואר המוענק הוא מוסמך במדעי הטבע וההנדסה (M.Sc.), מוסמך במדעי החברה והבריאות (M.A.), מוסמך במנהל עסקים (MBA) וכן כל תואר מוסמך אחר שיאושר על ידי הסנאט בהתאם למחלקה.
3. **תנאי קבלה**
כל מחלקה תפרסם את תנאי הקבלה לתואר שני לבוגרי תואר ראשון במחלקה כפי שיוצעו על ידי מועצת המחלקה ויאושרו על ידי הסנאט. מועמד העומד בתנאי הקבלה יתקבל במעמד "מן המניין". בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר אחר או ממחלקה אחרת עשויים להידרש להשלמת קורסים, בהתאם לרקע המועמד, ובכלל זה לימודי השפה האנגלית. עד להשלמת הקורסים יהיה הסטודנט במעמד "משלים". מועמד לתואר שני עם תזה יציין את השטח בו הוא מעוניין להתמחות.
4. **קבלה על תנאי**
הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים רשאית לקבוע כי מועמד יהיה במעמד "על תנאי" עד שישלים את חובות ההשלמה.
5. **ראיון קבלה**
מחלקות רשאיות להתנות קבלת מועמד בראיון קבלה. המחלקה חייבת לקבל אישור של הסנאט מראש לתנאי זה. על המחלקה לפרסם זאת כחלק מתנאי הקבלה למחלקה.
6. **התניית קבלה במציאת מנחה**
בתוכניות בהן נדרש מנחה, רשאית המחלקה להתנות קבלת מועמד בכך שהמועמד ימצא מראש מנחה.
7. **מסלולי לימוד**
תוכניות הלימודים לתואר שני תהיינה במסלול עם תזה (הכולל ביצוע עבודת מחקר, הגשת תזה ובחינה עליה), או במסלול ללא תזה.

8. **בית הספר** בית הספר ללימודים מתקדמים ממונה על הלימודים ללימודים מתקדמים.

ללימודים מתקדמים בראש בית הספר עומד דקן הממונה על ידי הנשיא והרקטור. הדקן יהיה חבר בוועדה המרכזת וכפוף לרקטור. הדקן יתמנה ל- 3 שנים, והוא יכול להתמנות לכל היותר לשתי קדנציות רצופות. דקן בית הספר יזמן את יושבי ראש הוועדות הפקולטיות לדיונים בנושאים עקרוניים.

9. **תפקידי הדקן**
- הדקן אחראי לפעילותו התקינה של בית הספר מבחינה אקדמית.
  - הדקן יאשר קבלה חריגה של מועמדים.
  - בלימודים עם תזה הדקן יאשר וימנה מנחים על פי המלצת הוועדות המחלקתיות.
  - הדקן ימליץ לוועדה המרכזת על תוכניות חדשות ללימודים מתקדמים או על שינויים בתוכניות קיימות אשר תובאנה בפניו על ידי דקני הפקולטות.
  - הדקן יאשר זכאות לתואר של סטודנטים שהשלימו את הדרישות לתואר.
  - הדקן יאשר וימנה את חברי ועדת הבחנים לתזה.
  - אם הדקן נעדר מהאוניברסיטה ליותר משבוע עבודה, ימנה לו ממלא מקום, ויידע על כך את הנשיא והרקטור. אם לא מונה ממלא מקום, יעשה זאת הרקטור.

10. **הוועדה המחלקתית מועצת המחלקה** תבחר מבין חבריה את חברי הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים ללימודים מתקדמים. בראש הוועדה יעמוד חבר סגל בדרגת פרופ' חבר לפחות. בוועדה יהיו לפחות שלושה חברים. בלימודים עם תזה חברי הוועדה יהיו בדרגת מרצה בכיר לפחות. ראש המחלקה (הרמ"ח) יהיה חבר בוועדה.

11. **תפקידי הוועדה המחלקתית**

- הוועדה אחראית על קיומה התקין של מערכת הלימודים לתואר שני במסגרת המחלקה.

ב. הוועדה תדון ותמליץ בפני דקן בית הספר ללימודים מתקדמים על קבלה חריגה של מועמדים.

- ג. הוועדה תחליט על השלמות הנדרשות ממועמד כתנאי לקבלה, על קבלה במעמד "על תנאי", ועל מעבר למעמד "מן המניין".
- ד. הוועדה תדון במעמדם האקדמי של הסטודנטים במעמד לא תקין, בהפסקת לימודים ובבקשות להקפאת לימודים.
- ה. במסלול לימודים עם תזה תמנה הוועדה במידת הצורך יועצים לסטודנטים, ותמליץ לדקן בית הספר ללימודים מתקדמים על מינוי מנחים. מינוי מנחה נוסף מן החוץ יובא לדיון בוועדה.
- ו. במסלול לימודים עם תזה, חברי הוועדה ימליצו על וועדת הבוחנים לתזה (בהתאם לסעיף 45 להלן).

12. **תפקידי ראש הוועדה המחלקתית**
- א. ראש הוועדה יאשר קבלת מועמדים העומדים בקריטריונים שנקבעו על ידי מועצת המחלקה ואושרו על ידי הסנאט. מקרים חריגים יובאו לדיון בפני הוועדה, והמלצה על קבלה חריגה תועבר לאישור דקן בית הספר ללימודים מתקדמים.
- ב. ראש הוועדה יזום את ישיבות הוועדה.
- ג. ראש הוועדה יאשר השלמת הלימודים.
- ד. ראש הוועדה יקבע את תוכנית הלימודים של סטודנט במעמד אקדמי לא תקין.

13. **פרוטוקול דיוני הוועדה המחלקתית**
- ירשם פרוטוקול של דיוני הוועדה. הפרוטוקול יועבר לדקן בית הספר ללימודים מתקדמים, לדקן הפקולטה ולרקטור. הפרוטוקול יהיה פתוח לחברי מועצת המחלקה.

14. **הוועדה הפקולטית** בכל פקולטה תוקם ועדה ללימודים מתקדמים. בראש הוועדה יעמוד דקן ללימודים מתקדמים הפקולטה או מי שמונה על ידו. חברי הוועדה הנוספים יהיו ראשי הוועדות המחלקתיות שבפקולטה. הוועדה תפקח על קיום נאות של הלימודים לתואר שני בפקולטה, ותטפל במקרים החריגים שיופנו אליה על ידי המחלקות. דקן בית הספר יוזמן לדיוני הוועדה.

15. **פרוטוקול דיוני הוועדה הפקולטית**
- ירשם פרוטוקול של דיוני הוועדה. הפרוטוקול יועבר לרקטור, לדקן בית הספר ללימודים מתקדמים ולראשי המחלקות בפקולטה.

16. היקף הלימודים היקף הלימודים לתואר יקבע ע"י מועצת המחלקה, כפוף לאישור הסנאט. במסלול לימודים עם תזה יהיה היקף המחקר עד 50% מהיקף הלימודים. במסלול לימודים ללא תזה תהיה מכסת שעות ההוראה לפחות 36 ש"ס, או 25% יותר ממכסת שעות ההוראה במסלול עם תזה באותו תחום.

17. משך הלימודים הלימודים ימשכו בדרך כלל שנתיים לסטודנטים בתוכנית מלאה, ועד ארבע שנים בתוכנית חלקית. ראש הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים רשאי לאשר הארכה של סמסטר נוסף, והוועדה המחלקתית רשאית לאשר הארכה בסמסטר אחד נוסף. חריגות מעבר לכך דורשות אישור הוועדה הפקולטית.

18. ביטול הרשמה מועמד שהתקבל ללימודים והחליט לבטל הרשמתו, יודיע על כך בכתב בלבד. את ההודעה יש לשלוח למדור קבלה ורישום בדואר רשום, או למוסרה למדור ידנית.

19. ציון עובר ציון עובר בקורסים לתואר שני הוא 65, אלא אם כן נקבע אחרת על ידי הוועדה המחלקתית באישור הוועדה המרכזת.

20. נקודות זכות (נ"ז) שעת הרצאה תחשב נקודת זכות (נ"ז) אחת, שעת תרגיל ומעבדה - חצי נ"ז. כאשר העבודה הנוספת הנדרשת מהסטודנט היא רבה במיוחד, רשאית מועצת המחלקה להגדיל ניקוד מעבר לכך, על פי אישור הוועדה המרכזת. מועצת המחלקה רשאית לאשר ניקוד עבור השתתפות בסמינר מחלקתי עד להיקף כולל של שתי נ"ז.

21. מועדי בחינות סטודנט לתואר שני זכי להיבחן בשני מועדים בכל קורס.

- **מועד בחינה א'** – בתקופת הבחינות הראשונה של המבחנים.
- **מועד בחינה ב'** – בתקופת הבחינות השנייה של המבחנים.
- **מועד בחינה נוסף** - מבחן שמתקיים בפעם הבאה בה ניתן הקורס, בהתאם לתקנון הבחינות.

- **מועד בחינה מיוחד** – מבחן הנכתב במיוחד עבור הסטודנט וניתן במקרים חריגים בהתאם לתקנון הבחינות.

22. **השמטת קורס** סטודנט רשאי לבקש לא לכלול קורס בחירה במוצע ציוניו. ההשמטה טעונה אישור ראש הוועדה המחלקתית.

23. **המעמד האקדמי של הסטודנט** סטודנט יהיה במעמד אקדמי תקין אם הוא עומד בדרישות הלימודים של המחלקה והישגיו משביעי רצון. תנאי הכרחי הוא כי הממוצע המצטבר של ציוניו הוא לפחות 70. מחלקות רשאיות לקבוע דרישות מעבר לכך באישור הסנאט. סטודנט שאינו עומד בדרישות אלו יהיה במעמד לא תקין ותוכנית לימודיו תיקבע על ידי ראש הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים (אם נתמנה מנחה - בתאום עמו).

24. **הפסקת לימודים אקדמית** סטודנט שלא השלים עד תום שנה"ל הראשונה את חובות ההשלמה בהם הוא חויב בעת קבלתו, סטודנט שנכשל בשני רישומים של אותו קורס או סטודנט שהיה במעמד לא תקין למעלה מסמסטר יובא לדיון בפני הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים אשר תשקול הפסקת לימודיו. הוועדה תזמן את הסטודנט בטרם תחליט על הפסקת לימודים. בלימודים בהם קיימת עבודת שדה הוועדה יכולה להחליט על הפסקת לימודים על פי המלצת המדריכים בשל ליקויים חמורים בתפקודו המקצועי של הסטודנט. בלימודים עם תזה אם מונה מנחה לסטודנט תתייעץ הוועדה במנחה. על פי המלצת המנחה, הוועדה רשאית להחליט כי הסטודנט נכשל בביצוע המחקר בלימודים לתואר. במקרה זה רשאית הוועדה לאשר המשך לימודים אם ימצא מנחה חילופי או על הפסקת לימודים. סטודנט שלימודיו הופסקו רשאי לממש את זכותו למועדי בחינה נוספים עבור קורסים שלמד בתקופה שקדמה להפסקת לימודיו בהתאם לכללי מדור "מעמד הסטודנט" ולתקנון הבחינות, מימוש זכות זו מותנית בסגירת כל חובותיו הכספיים למוסד.

25. **הקפאת לימודים** א. סטודנט המבקש להקפא לימודיו חייב להגיש בקשה בכתב למוכירות המחלקה בה הוא לומד, בה יציין את תקופת החופשה המבוקשת. סטודנט רשאי להגיש בקשה לצאת לחופשה מהלימודים לתקופה של עד שנה. מועד הגשת הבקשה הוא עד תחילת הסמסטר. הבקשה תידון בוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים.

- ב. לסטודנט במעמד אקדמי תקין רשאי ראש הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים לאשר הקפאת לימודים של שנה. במקרים חריגים ביותר רשאית הוועדה המחלקתית לאשר הקפאת לימודים של שנתיים. הוועדה רשאית לחייב סטודנט במעמד לא תקין להמשיך בלימודים, אחרת יופסקו לימודיו.
- ג. סטודנט שלא חידש את לימודיו ללא קבלת אישור יחשב כמי שלימודיו הופסקו. לצורך חידוש לימודיו חייב הסטודנט להרשם מחדש. הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים תדון בבקשה, ואם יוחלט לקבלו תקבע הוועדה את תנאי הקבלה.
- ד. סטודנט שהפסיק לימודיו לפני סיום הסמסטר, אין הלימודים באותו סמסטר נחשבים לו במניין משך לימודיו.
- ה. במסלול לימודים עם תזה אם הסטודנט לא מצא מנחה רשאית הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים לאשר הקפאת לימודים לסמסטר אחד.

26. **נוכחות בלימודים** כל מרצה או מחלקה רשאים להחליט על חובת נוכחות בקורסים.

27. **משמעת סטודנטים** הסטודנטים חייבים בהוראות המשמעת כפי שמופיעים בתקנון משמעת סטודנטים של אוניברסיטת אריאל.

28. **קורס ממחלקה אחרת** סטודנט המעוניין ללמוד קורס ממחלקה אחרת, והעומד בדרישות הקדם לקורס ובעל נתונים אקדמיים ראויים, יוכל להירשם לקורס באישור המחלקה בה ניתן הקורס, אם יש מקומות פנויים. הסטודנט יזוכה בניז לתואר עבור הקורס רק אם תאושר בקשתו על ידי הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים.

29. **שפה זרה** מועצת מחלקה רשאית לדרוש מהסטודנטים לתואר שני במחלקה לימודי שפה זרה. ההחלטה דורשת אישור הסנאט.

30. **מבחן מסכם / עבודה מסכמת** במסלול לימוד ללא תזה יוגש מבחן מסכם או עבודה מסכמת. במסלול עם תזה יבחן הסטודנט על התזה כאמור בסעיף 48 להלן.

31. **השלמת דרישות לתואר**
הסטודנט אחראי לוודא כי הוא השלים כל הדרישות לתואר, כולל סך נ"ז והקורסים הנדרשים לתואר.

סטודנט בעל תואר שני ממוסד אחר או שלמד קורסים בתואר שני יהיה זכאי לקבלת פטורים בהתאם להחלטת ראש התוכנית. סטודנט יקבל תואר מוסמך מטעם האוניברסיטה רק אם למד באוניברסיטה לפחות מחצית ממכסת הלימודים לתואר שני. כל חריגה מחייבת אישור דקן בית הספר ללימודים מתקדמים

32. **זכאות לתואר**
זכאי לתואר סטודנט אשר השלים את חובותיו האקדמיים לפי תוכנית הלימודים החלה עליו וממוצע ציוניו הוא 70 לפחות. המחלקות רשאיות להציב דרישות מעבר לכך, באישור הסנאט.

33. **תואר לסטודנט שנפטר**
בקשה להענקת תואר לסטודנט שנפטר יכולה לבוא מהמחלקה בה למד הסטודנט, ממרצי האוניברסיטה או ממשפחתו הקרובה (בן זוג, בת זוג, הורים, צאצאים). הבקשה תוגש לרקטור ותיענה בתנאים הבאים:
א. הסטודנט היה במעמד "מן המניין" בעת פטירתו ועמד לסיים את לימודיו לתואר שני.

ב. הבקשה נידונה ע"י הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים, והמלצתה החיובית אושרה ע"י הוועדה המרכזת.
בתעודה יצוין כי התעודה מוענקת לסטודנט לאחר פטירתו.

34. **ציון התואר**
ציון התואר יקבע על פי ממוצע משוקלל של כל הציונים.

35. **הצטיינות**
20% הבוגרים בעלי ממוצע הציונים הגבוה יוכרזו כבוגרים בהצטיינות, בתנאי שממוצע הציונים שלהם הוא 90 ומעלה.

36. **הצטיינות יתרה**
5% הבוגרים בעלי ממוצע הציונים הגבוה יוכרזו כבוגרים בהצטיינות יתרה, בתנאי שממוצע הציונים שלהם הוא 95 ומעלה. בוגרים במסלול עם תזה יוכרזו בוגר בהצטיינות יתרה אם המליצו על כך כל חברי ועדת הבוחנים.

תואר שני עם תזה

37. הקדמה

תכלית המחקר היא אימון הסטודנט בשיטות מחקר, כולל סקר ביקורתי, ביצוע מחקר והגשת חיבור. המחקר יהיה עיוני או ניסויי, יישומי או בסיסי, תוך הדגשת הגישה המדעית האנליטית.

38. התקשרות עם מנחה

הסטודנט יציין את השטח בו הוא מעוניין להתמחות עוד בשלב ההרשמה. אם אין לסטודנט מנחה קבוע מראש, תמנה לו הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים מנחה זמני. הסטודנט חייב להתקשר עם מנחה קבוע תוך חצי שנה מקבלתו במעמד "מן המניין", ולפנות לוועדה בבקשה לפעול למינויו. לא מצא הסטודנט מנחה בפרק זמן זה, יופסקו לימודיו.

39. מינוי מנחה

מינוי המנחה יעשה על ידי דקן בית הספר ללימודים מתקדמים, על פי המלצת הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים. אם מונו שני מנחים, יהיה אחד מהם מנחה אחראי. כמנחה אחראי יכול להתמנות חבר סגל מדרגת מרצה ומעלה. הסטודנט רשאי לבקש מינוי של מנחה נוסף מן החוץ. במקרים מיוחדים רשאית מחלקה להתנות קבלת סטודנט במציאת מנחה קבוע מראש.

40. תפקיד המנחה

המנחה ידריך את הסטודנט בשיטות מחקר וינחה אותו בעבודתו השוטפת ובכתיבת החיבור. המנחה יעריך את רמת המחקר של הסטודנט וידווח בכתב אחת לשנה לוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים ולבית הספר ללימודים מתקדמים על התקדמות המחקר. אם אין הסטודנט מתקדם במחקרו במידה נאותה, ימליץ המנחה לוועדה להפסיק את השתלמותו.

41. החלפת מנחה

סטודנט המעוניין בהחלפת המנחה, יגיש בקשה מנומקת, כולל הסכמת מנחה חילופי, לוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים. הוועדה תדון בבקשת הסטודנט תוך חודש ממועד קבלתה. הוועדה רשאית לאשר בקשה להחלפת מנחה. התפטר המנחה או נמנע ממנו למלא תפקידו, על הסטודנט להתקשר עם מנחה מחליף, ולפנות אל הוועדה בבקשה לפעול למינויו. אם הסטודנט לא ימצא מנחה מחליף, ימנה דקן בית הספר ללימודים מתקדמים מנחה אחר על פי המלצת הוועדה.

42. **הצעת המחקר**
- הסטודנט יגיש תקציר הצעת מחקר בהנחיית המנחה ובהסכמתו לאישור הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים. ההצעה תוגש לא יאוחר מ- 12 חודשים מתחילת לימודיו במעמד "מן המניין". נושא המחקר טעון אישור הוועדה.
43. **שינוי נושא המחקר**
- סטודנט המבקש לשנות את נושא מחקרו יגיש לוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים בקשה מנומקת לשינוי בצרוף המלצת המנחה. הוועדה תדון בבקשה ותמסור את החלטתה תוך חודש מיום קבלתה.
44. **כתיבת התזה**
- עם השלמת המחקר יגיש הסטודנט למנחה תזה המסכמת את מחקרו. התזה תוגש בעברית במתכונת הכוללת תקציר בעברית ובאנגלית, הסבר מפורט של מטרת המחקר, סקירה ביקורתית של עבודות קודמות, תיאור העבודה ותוצאותיה, דיון והסקת מסקנות ורשימת מקורות ספרותיים. במקרים מיוחדים הוועדה המחלקתית רשאית לאשר כתיבת התזה באנגלית לסטודנטים עם בעיות שפה.
45. **מינוי בוחנים**
- אם לדעת המנחה התזה ראויה, יעביר המנחה 5 עותקים שלה לדקן בית הספר ללימודים מתקדמים. הוועדה המחלקתית תמליץ לדקן בית הספר תוך חודש מקבלת התזה על צוות בוחנים הכולל לפחות שלושה חברים בדרגת מרצה בכיר ומעלה. חבר אחד יהיה ממחלקת האם, חבר שני יהיה ממחלקה אחרת באוניברסיטת אריאל וחבר שלישי יהיה המנחה. המנחה ישמש כיו"ר הצוות. במקרים שבהם עולה הצורך במומחה חיצוני, ניתן להזמין בהתאם להחלטת הוועדה לתואר שני. בית הספר ללימודים מתקדמים יעביר לכל בוחן עותק מהתזה וכן הנחיות למתן חוות דעת.
46. **חוות דעת**
- הבוחן יגיש את חוות דעתו לבית הספר ללימודים מתקדמים תוך חודש ימים ממועד קבלת החיבור. חוות הדעת תכלול הערכה מפורטת של רמת המחקר והצהרה על קבלה / אי קבלה של התזה כמילוי חלקי לדרישות קבלת התואר השני. הבוחן יקבע ציון לחיבור כאשר ציון עובר הוא 70 ומעלה. אם נדרש הסטודנט לבצע תיקונים מהותיים בתזה, יגישה מחדש תוך שלושה חודשים לוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים, אלא אם כן המליצה הוועדה על משך זמן ארוך יותר.

הסטודנט יציג את עבודתו בהרצאה סמינריונית בתוך חודש ממועד הגשת החיבור. הבוחנים יקבלו הודעה מראש על קיום ההרצאה.

47. הרצאה
סמינריונית

עם קבלת חוות הדעת של הבוחנים, תחליט הוועדה המחלקתית ללימודים מתקדמים אם ראוי הסטודנט לעמוד בבחינת הגמר ותיקבע מועד לכך. בבחינת הגמר ישתתפו כל הבוחנים ובסיומה יקבע ציון שישקף את ציון התזה והבחינה כאחד. נכשל הסטודנט בבחינה, יורשה להיבחן פעם אחת נוספת לא יאוחר מחצי שנה ממועד הבחינה הראשונה. כישלון שני יביא להפסקת הלימודים.

48. בחינת הגמר

צוות הבוחנים יקבע את ציון התזה על פי שקלול בין ממוצע ציוני החיבור, כפי מראש על ידי הצוות, לבין ציון הבחינה.

49. ציון התזה